

Prof. Dr. ÂMİL ÇELEBİOĞLU
HATIRA DOSYASI

Âmil Çelebioğlu'nun Hayatı

SEBAHAT DENİZ

Âmil Çelebioğlu, 20 Nisan 1934 tarihinde Konya'nın Karaman ilçe-sinde, ailesinin ikinci çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. İsmi, Hz. Mevlânâ'nın torunu Ulu Ârif Çelebi'nin torunu Emir Âmil Çelebi'den almıştır. Ticaretle uğraşan babası Ali Rıza Beğ, Karaman'ın önemli aile-lerinden Şihzâdeler ailesine mensuptu. Dedesi, Karaman Mevlevîhâne-si'nin son şeyhi olan Ebubekir Çelebi (Zükür Çelebi)'dir. Annesi Kadriye Fevziye Hanım ise Mersin'in tanınmış ailelerinden Hâmîsler ailesine mensup Ahmet Bey'in kızıdır.

Mevlevî bir aileye mensup olarak dünyaya gelen Çelebioğlu, daha çocukluğundan itibaren bu kültür ve terbiye içinde yetişmeye başlamış-tır. 1941 yılında ailesiyle birlikte İstanbul'a gelerek daha sonra yanan Üsküdar Salacak'taki (yalılarına) evlerine yerleşmiştir. İlköğrenimini Salacak İlkokulu'nda, orta eğitimini Paşakapısı Orta Okulu'nda ve lise tahsilini de İstanbul Erkek Lisesi'nde tamamlamıştır (1955). Lise yıllarında iken şiirle ilgilenmeğe başlamış ve mevcut şiirlerinden anlaşıldığı kadarıyla ilk şiirlerini 1952 yılında yazmıştır. Gazellerinde Hayrânî mah-lasını kullanmıştır.

Şiire ilgisi olduğu kadar müziğe de merakı ve ilgisi vardı. Ortaokul yıllarında org çalmayı öğrenerek müzikle ilgilenmeğe başlamıştır. Lise yıllarında saza merak salmış, Ahmet Yamacı ve Şemsi Yastıman'ın Be-şiktaş'taki kurslarına devam ederek onlardan ders alıp saz çalmayı öğ-renmiştir. Daha sonra ömrü boyunca, sazıyla yarenlik etmeye devam etmiştir.

* Prof. Dr., Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, İstanbul (sebahat@marmara.edu.tr).

Liseyi bitirdikten sonra yüksek öğrenim için ailesinin isteğiyle İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne kaydını yaptırmıştır. Burada derslere devam ederken şiire ve edebiyata olan ilgisi sebebiyle bir gün aynı üniversitenin Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü hocalarından Prof. Dr. Ali Nihad Tarlan'ın dersine misafir olarak katılmış ve çok etkilenmiştir. Bunun da tesiriyle bu bölümün kendi yapısına daha uygun olduğunu düşünerek Fakültesini değiştirmeye karar vermiş ve böylece edebiyat dünyasına adım atmıştır. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ndeki öğrenimine devam ederken aynı zamanda Sanat Tarihi Bölümü'nün derslerini de takip etmiştir. 1959 yılı sonlarında, henüz üniversite talebesiyken, yakın arkadaşı Nahid Aybet ile beraber, onbeş günde bir yayımlanacak bir gazete çıkarma teşebbüsünde bulunmuşlardır. Sahipliğini Âmil Çelebioğlu'nun, yazı işleri müdürlüğünü ise Nahid Aybet'in yaptığı ve "İstanbul Boğaziçi" adını verdikleri bu gazete 17 Aralık 1959, 8 Ocak 1960 ve 1 Şubat 1960'ta olmak üzere üç sayı olarak çıkmıştır. Son sayısında kendisinin de "Duvarlar Resim Doluydu" isimli bir hikayesi yer almıştır.

1961 yılında "Fuzûlî ve Cevherler" konulu mezuniyet tezini hazırlamıştır. Böylece İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ndeki yüksek tahsilini, hem Türk Dili ve Edebiyatı ve hem Sanat Tarihi bölümlerinden diploma alarak tamamlamıştır.

Üniversiteden mezun olduktan sonra 1962-1964 yılları arasında Amasya'nın Merzifon ilçesinde askerlik görevini yerine getirmiştir.

Askerden döndükten sonra 2 Ağustos 1964 tarihinde Kastamonu Eşrafından Faruk Beğ'in kızı Zuhale Öztekin Hanımefendi ile evlenmiştir. Aynı yıl öğretmenlik mesleğine de ilk adımı atmıştır. İlk görev yeri Konya Erkek Lisesi'dir. Burada 1964-65 Eğitim-Öğretim yılında Edebiyat ve Sanat Tarihi derslerini okutmuştur. Bu esnada aynı okulda müdür yardımcılığı görevini de sürdürmüştür. Bunu müteakip 1965-1966 ders yılında Konya Selçuk Eğitim Enstitüsü'nde Türk Edebiyatı öğretim görevlisi olarak çalışmıştır. 1966 yılında ise İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne asistan olarak girmiştir. Bir yıl sonra 1967 yılında ilk çocuğu Âdile, 1970 yılında da ikinci kızı Ayşe Emet dünyaya gelmiştir.

1971 yılında Prof. Dr. Kaya Bilgegil'in daveti üzerine İstanbul Üniversitesi'nden ayrılıp Erzurum Atatürk Üniversitesi İslâmî Bilimler Fakültesi'ne geçmiştir. Aynı yıl "Yazıcıoğlu Mehmed ve Muhammediye'si" adlı doktora çalışmasını tamamlayarak doktor unvanını almıştır. 1973-74 yıllarında İngiltere'ye giderek Edimburg'da hem yabancı dilini geliştirme hem de kütüphanelerde ilmî araştırma yapma fırsatı bulmuştur. 1975 yılında oğlu Celaleddin Muhammed Ergun dünyaya gelmiştir. 1977'de Atatürk Üniversitesi'nden naklen, Ankara Hacettepe Üniversitesi Sosyal ve İktisadi Bilimler Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne geçmiştir. Aynı yıl, "Sultan II. Murad Devri Mesnevîleri" adlı çalışmasıyla doçent olmuştur. 1978-82 yıllarında Konya Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapmıştır.

1980 yılında hayatının en büyük acısını yaşamış ve henüz 13 yaşında olan büyük kızı Âdile'yi, elîm bir trafik kazası sonucunda kaybetmiştir. Acısını içine gömen Çelebioğlu, teselliye çalışmakta bulmuş ve yaptığı "Kıyafet İlmi" adlı araştırmasıyla 1982 yılında profesörlüğe yükseltilmiştir. Akabinde Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Dekanlığı'na getirilmiş ve burada dürüst ve ideal idarecilik anlayışıyla hizmet etme mücadelesi vermiş, ancak istediği gibi hizmet edememekten duyduğu rahatsızlık sebebiyle bir sene sonra bu görevinden istifa ederek ayrılmıştır. Bundan sonraki çalışma hayatına vefatına kadar aynı üniversitenin Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğretim üyesi olarak devam etmiştir.

Akademik hayatı boyunca yurt içinde ve yurt dışında pek çok kongre, konferans, sempozyum ve panele katılmıştır.

1990 yılında, hac farızasını yerine getirmek üzere eşi ile beraber Mekke'ye gitmiştir. Bu kutsal vazifesini ifa ederken 2 Temmuz 1990 tarihinde pazartesi günü El Müeysem Tüneli'nde meydana gelen ve hafızalara "Tünel Faciası" olarak kazınan kazada, eşi Zuhal Hanımefendi ağır yaralı olarak kurtulmuş ancak kendisi 56 yaşında Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur. Dînî geleneğimiz doğrultusunda nâşî mukaddes topraklara defnedilen Çelebioğlu için daha sonra 15 Temmuz 1990'da arkadaşları ve aynı zamanda meslektaşları Prof.Dr. Esat Coşan tarafından öğle namazının ardından Bayezid Camii'nde gıyabî cenaze namazı kılınıl-

mıştır. Aynı gün ikindi namazını müteakiben de Fatih Camii'nde gıyabî cenaze namazı kılınmıştır.

İlmiyle âmil, gönlüyle kâmil, aklıyla âdil olan hocamızın vefatına tarih düşüren Prof. Dr. İsmail Yakıt,

Âmil üstâdın vefatı bu sene
Âdetâ âleme mâtem gibidir
Şu hadis etdi tevâfuk târihe
“Mevt-i âlim mevt-i âlem gibidir” (1410)

diyerek hem onun gerçek mânâda âlimlik sıfatına lâıyk bir insan olduğuna işaret etmiş hem de ardında bıraktığı bizlerin matemine tercüman olmuştur.

Hocamıza Tanrı'dan rahmet diler, manevi huzurunda saygıyla eğiliriz. Ruhu şâd olsun.